

Preventivní program

Gymnázium Aš
školní rok 2024/25

ŠKOLNÍ METODIK PREVENCE

Mgr. Milada Soukupová

e-mail milada.soukupova@gymas.cz

Úvod

Cílovou skupinou preventivního programu jsou žáci (starší školní věk 12-15 let a mládež 15-18 let), jejich zákonní zástupci, pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci a všichni přátelé školy.

Charakteristika školy

Gymnázium se nachází téměř ve středu města Aš. Školu tvoří komplex tří propojených budov a jídelny, které jsou umístěny v jednom areálu. Během přestávek se žáci za dohledu učitelů přesouvají a pohybují volně mezi budovami. Gymnázium je menší škola, rodinného typu. Jsme osmileté gymnázium, v každém ročníku máme po jedné třídě. Na nižším stupni gymnázia (prima až kvarta) je v primě 28 žáků, v sekundě – kvartě 30 žáků, na vyšším stupni (kvinta až oktáva) je to o něco méně, z důvodu odchodu žáků na specializované střední školy. Celkem na gymnáziu učí 21 pedagogů. V přízemí hlavní budovy jsou umístěny skříňky na uložení oblečení, učení a jiných osobních věcí žáků. Každý žák má svoji skříňku s klíčkem. V případě zapomenutí klíčku doma, je možnost zapůjčení duplikátu v kanceláři školy. Za případnou ztrátu věcí uložených mimo skříňku, nenese škola zodpovědnost. Gymnázium nabízí budoucím žákům všeobecné studijní zaměření s některými nadstandardními prvky. Například posilňovou výuku cizích jazyků, opřenou o mezinárodně uznávanou zkoušku FCE. V němčině se můžeme opřít o dlouholetou spolupráci s německými školami a institucemi. Znalosti německého jazyka mohou studenti ve vyšších ročnících korunovat složením státní zkoušky Sprachdiplom. Škola integruje environmentální vzdělávání do všech předmětů - ekologické myšlení by se mělo prolínat všemi oblastmi vzdělávání. Podílí se na aktivitách, zaměřených na získání citlivého, odpovědného a trvale udržitelného vztahu k přírodnímu prostředí.

Ve škole funguje školní poradenské pracoviště pro žáky, rodiče i pedagogy. Každý může v době konzultačních hodin či o velké přestávce přijít se svým problémem, prosbou, přáním či stížností. Členy školního poradenského týmu jsou:

Ředitel školy – Mgr. Petr Jelínek

Výchovný poradce a metodik prevence – Mgr. Milada Soukupová

Třídní učitelé

Funkce členů školního poradenského týmu:

Ředitel – vytváří podmínky pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů (SPJ):

- a) zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole
- b) koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním preventivního programu
- c) začleněním preventivního programu do osnov a učebních plánů ŠVP
- d) řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem SPJ ve škole
- e) jmenováním školního metodika prevence a poskytnutím prostoru pro vzdělávání a jeho činnost
- f) podporou týmové spolupráce všech pedagogů při přípravě, realizaci a vyhodnocování jednotlivých aktivit
- g) podporou aktivit zaměřených na využití volného času žáků

Výchovný poradce – zajišťuje:

- a) kariérové poradenství a poradenskou činnost při rozhodování o dalším vzdělávání
- b) péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SPU, nadaní žáci...)
- c) péče o integrované žáky
- d) shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších zařízení
- e) tvorba individuálních vzdělávacích plánů
- f) pomoc a rada při výskytu studijní neúspěšnosti

Metodik prevence

Metodické a koordinační činnosti

- a) koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy
- b) koordinace a podílení se na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci SPJ
- c) metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence
- d) koordinace vzdělávání ped. pracovníků školy v oblasti SPJ
- e) koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na integraci nově příchozích žáků
- f) koordinace spolupráce školy s orgány státní správy, spolupráce s okresním metodikem prevence a odbornými pracovišti
- g) shromažďování odborných zpráv poradenských zařízení v rámci prevence

- h) vedení písemných záznamů činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření

Informační činnost

- a) zajišťování a předávání odborných informací o problémech SPJ a o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy
- b) získávání nových odborných informací a zkušeností
- c) vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence SPJ

Poradenská činnost

- a) vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy SPJ
- b) poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli)
- c) spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů s pojených s možnostmi rozvoje SPJ u žáků a tříd

Třídní učitel

- a) spolupracuje s metodikem prevence na zachycení varovných signálů
- b) podílí se na realizaci preventivního programu a na diagnostice vztahů ve třídě
- c) motivuje žáky k vytvoření vnitřních pravidel třídy a dbá na jejich důsledné dodržování, vytváří bezpečnou atmosféru a pozitivní klima ve třídě
- d) podporuje rozvoj pozitivních interakcí mezi žáky třídy
- e) zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru
- f) je garantem spolupráce školy se zákonným zástupcem žáka
- g) získává a udržuje si přehled o osobních zvláštностech žáků a o rodinném zázemí

Analýza výchozí situace

Na základě evaluace z předešlého školního roku, kdy jsme řešili několik případů psychických potíží u žáků, zneužívání kyberprostoru k posměškům a nevhodnému psaní zpráv, dále jsou častým tématem otázky sexuální orientace a otázky „kdo jsem“. Proto bude v letošním školním roce preventivní program zaměřen více na tato témata.

1) Vnitřní zdroje

Gymnázium je složeno ze tří budov propojenými chodbami, učebna hudební výchovy a jídelna je umístěna mimo, ale v areálu školy. V části vstupní haly jsou umístěny dva stoly na stolní tenis. Zde se mohou žáci o přestávkách či při čekání na odpolední vyučování odreagovat. Každoročně je pro ně připraven školní turnaj jednotlivců a dvojic. Na každém patře školy na chodbách jsou umístěna křesla a gauče, kde si mohou žáci odpočinout a zpříjemnit čekání na vyučování. Dále mohou žáci trávit svůj volný čas ve studovně, kterou si sami navrhli, zařídili a stanovili pravidla, která dodržují. Studovna je otevřená od 6:30 do 16.00.

V jarních a letních měsících mohou žáci využít k relaxaci venkovní zahradu školy s lavičkami. V celé škole je žákům umožněn přístup na žákovskou Wi-Fi.

Složení žáků je z větší části české populace, v každé třídě se nachází několik příslušníků vietnamské či mongolské národnosti. Cizinci však doposud neměli výchovné ani studijní problémy.

Rizikovým prostředím školy, kde nejčastěji dochází k nežádoucím SPJ jsou toalety, prostory mezi skříňkami, třídy o přestávkách. Nejvíce SPJ podléhají žáci nižšího stupně gymnázia (starší školní věk 12-15 let).

Vyučované předměty, ve kterých je zařazována a diskutována problematika SPJ: biologie, chemie, občanská výchova, ZSV, český jazyk, cizí jazyky, tělesná výchova, estetická výchova, výtvarná výchova, informatika, dramatická výchova.

Postup při řešení SPJ je nejprve v kompetenci třídního učitele, pokud dojde k opakování přestupků nebo si třídní učitel vyžádá pomoc, schází se poté školní poradenský tým zastoupený panem ředitelem, výchovným poradcem a metodikem prevence, třídním učitelem a zákonným zástupcem.

Konzultační hodiny - každý vyučující má vypsány konzultační hodiny, které mohou žáci a rodiče po domluvě využít ke konzultaci různých problémů. Konzultační čas metodika prevence je ve čtvrtek od 13:00 do 14:00 nebo v průběhu velkých přestávek. Po předchozí domluvě je možný i jiný termín, vyhovující například zákonným zástupcům.

Kontaktní místa ve škole

Žáci se mohou s problémy obracet přímo na členy školního poradenského týmu osobně nebo e-mailem, dále mají povědomí o portálu nntb.cz.

Informační nástěnky pro žáky a rodiče – přízemí hlavní budovy. Jsou zde některé potřebné informace a kontakty.

Schránka důvěry je umístěna vedle informační nástěnky prevence.

2) Vnější zdroje

a) Spolupráce s institucemi

Pedagogicko-psychologická poradna Cheb

Policie ČR, oddělení Městské policie Aš

Metodik prevence pro město Aš

Městský dům dětí a mládeže

Městský úřad Aš

Dětské lékaři

b) Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči je chápána jako součást péče o žáky. Rodiče se na školu obracejí spíše s konkrétními požadavky ve vztahu ke svým dětem.

Informovanost rodičů – třídní schůzky (rodičům jsou zde předkládány informace týkající se především kyberprostoru a povědomí o psychických potížích žáků, prospěchu a dění ve škole), webové stránky školy, skolaonline.cz, dny otevřených dveří, celoškolské akce (pasování žáků

primy, vánoční besídka, Majáles). Škola spolupracuje s rodiči v oblasti zdravého životního stylu žáků a v oblasti sportu.

Rodiče mohou využívat konzultací metodika prevence a výchovné poradkyně. Po

domluvě je možná schůzka s jakýmkoli pedagogickým pracovníkem naší školy.

Výchovná opatření jsou rodičům sdělována písemně, přes školu online.

Žáci jsou prokazatelně seznámeni se školním řádem.

c) Sít' organizací a služeb poskytujících odbornou pomoc, internetové odkazy a poradny

Pedagogicko-psychologická poradna Cheb

Palackého 1562/8, 35002 Cheb

info@ppp-cheb.cz

+420 354 439 396

Linka bezpečí 116111, 800155555

www.pppkv.cz

www.nntb.cz

www.prevencekriminality.cz

www.sikana.cz

www.kr-karlovarsky.cz

Cíle preventivního programu

1) Krátkodobé cíle

- Účast na pravidelných setkáních školních metodiků prevence v rámci okresu Cheb
- Školení pro pedagogy v oblasti vedení třídnických hodin
- Zvýšit rodičům povědomí o stále se zvyšující hrozbě pohybu v kyberprostoru a o závislosti dětí na komunikačních technologiích.
- Spolupracovat s rodiči při zjištění nejisté sexuální orientace a určení identity žáků a zajistit poradenskou činnost

Aktivity pro žáky:

- Den vody, Den Země, čtení v knihovně
- žáci primy se zúčastní tradičního ekologického kurzu v Sedmihorkách
- adaptační kurz pro žáky primy na začátku školního roku
- v průběhu celého roku budou žákům nabízeny další aktivity dle aktuálních potřeb a nabídek institucí, se kterými spolupracujeme
- lyžařské a turistické kurzy
- návštěvy divadelních představení, galerií, koncertů
- organizace vánoční besídky, pasování žáků primy, Majálesu
- slavnostní recepce v Mariánských Lázních
- účast na školních sportovních soutěžích
- návštěva Okresního soudu Cheb
- zájezdy do německy mluvících zemí
- přednášky s Policíí ČR
- učitelé vedou v jednotlivých předmětech své žáky k samostatnosti, toleranci a zodpovědnosti za své názory a činy
- třídnické hodiny
- žakovská rada
- besedy na aktuální témata se specialisty v daném oboru

2) Dlouhodobé cíle

Výchova ke zdravému životnímu stylu, orientace a znalost kyberprostoru a komunikačních technologií, orientace v otázkách identity a sexuální orientace. Orientace v prostoru AI. Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti SPJ, v otázkách sexuální orientace žáků a v pochopení jejich identity.

Rozvoj dovedností k budování a posilování pozitivních vztahů mezi studenty je zaznamenán zejména díky zařazení dramatické výchovy do výuky osmiletého gymnázia.

Naší prioritou (a prioritou každého pedagogického pracovníka naší školy) je využívání aktuálních situací v denním běhu života školy k formování jednoznačných odmítavých postojů k sociálně nežádoucím jevům a přijímání žáků s rozdílnou sexuální orientací či nejasnou identitou.

Udržovat pozitivní klima školy, posilovat kamarádské vztahy mezi žáky, mezi žáky a pedagogy i mezi pedagogy navzájem, mezi školou a rodiči.

Prostředky využívané pro realizaci krátkodobých i dlouhodobých cílů

- výchova ke zdravému životnímu stylu, podněcování žáků k uvědomění si zodpovědnosti za své fyzické i duševní zdraví, zdraví okolních lidí a za životní prostředí v rámci ŠVP jednotlivých předmětů
- podpora žáků v oblasti „přijmout sám sebe, jaký jsem“ a nebát se okolí a příprava ostatních žáků na možné odlišnosti
- vytváření životních postojů a kvalitního žebříčku hodnot s důrazem na život bez drog, násilí a diskriminačního chování
- rozvoj a podpora sociálního chování, posilování duševní odolnosti vůči stresu
- vytváření příjemného prostředí pro přijetí jakéhokoli žáka
- pozitivní motivaci pro zapojení všech žáků do školních i mimoškolních aktivit
- nabízení možností, jak se samostatně rozhodovat a jak umět hledat pomoc
- individuální práce s každou třídou
- aktivní zapojení třídního učitele
- dobře zpracovaný školní řád a jeho respektování žáky, rodiči i učiteli
- práce výchovného poradce a metodika prevence
- úzká spolupráce mezi rodiči, žáky, školou
- vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu

- vyhranění negativního postoje k návykovým látkám
- umění zvládat stresové situace
- nabídka širokého spektra školních aktivit
- preventivní strategie je v jednotlivých ročnících obsažena v ŠVP
- výuka zdravotní tělesné výchovy významně přispěje svými tématy k plnění cílů MPP
- všichni pracovníci školy se snaží, aby u žáků docházelo k postupnému zvyšování a upevňování sociálních kompetencí a podporují rozvoj jejich komunikačních dovedností

Hodnocení cílů stanovených v preventivním programu na školní rok 2023/2024

V tomto školním roce byly plněny krátkodobé i dlouhodobé cíle dle možností školy. Všichni zaměstnanci školy byli seznámeni metodikem prevence s programem na daný školní rok. Po celou dobu velmi dobře fungovala spolupráce s třídními učiteli, odborníky a institucemi, zabývajícími se problematikou sociálně patologických jevů.

Tématika sociálně patologických jevů byla zařazována do některých výukových předmětů, jako např. biologie, český jazyk, tělesná výchova, výtvarná výchova, občanská výchova a cizí jazyky. Vše formou diskuse, prezentací či online seminářů.

Proběhly tradiční celoškolské akce jako pasování žáků primy, vánoční besídka, maturitní ples, Majáles. Součástí prevence jsou také několikadenní školní akce. V primě v září proběhl třídní „seznamovací kurz“ v Doubravě u Aše. Všechny aktivity byly zajištěny připravenými aktivitami třídního učitele a metodika prevence. Taktéž proběhl týdenní „ekokurz“ ve Slavkovském lese, lyžařský výcvik v Krkonoších a sportovně turistický kurz na Máchově jezeře. Každý měsíc byla v každém ročníku uskutečněna třídnická hodina, kde mohou žáci vznést své požadavky, dotazy, nápady, stížnosti. Ve škole nadále fungovala „žakovská rada“, která zasedá každé čtvrtletí a předává požadavky studentů vedení školy.

Pro žáky vyššího stupně gymnázia byl připraven projektový týden, kdy si mohli vybrat ze čtyř nabízených témat: týdenní filmová škola, literatura a jazyk, voda a sopky, návrh studovny. Všechny dílčí projekty byly plně obsazeny a vzniklo mnoho pěkných a přínosných výstupů. Žáci velmi dobře spolupracovali, komunikovali, vyhledávali informace, sbírali data a vše dohromady zpracovali.

Poradenské služby ve škole zabezpečovaly výchovná poradkyně a metodička prevence v rozsahu odpovídajícím počtu studentů a vzdělávacím potřebám školy. Tyto služby zahrnují primární prevenci sociálně patologických jevů, kariérové poradenství integrující vzdělávací, informační a poradenskou podporu vhodnou k volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu osobnímu

uplatnění, průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s neprospěchem a vytváření předpokladů pro jejich zlepšení, dále péči o psychické a fyzické zdraví žáků.

Všichni pedagogové důsledně a systematicky vedli žáky k osvojení norem mezilidských vztahů respektujících identitu a individualitu žáka a rozvíjeli zejména pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka, humánní a tolerantní jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince. Pedagogové podporují a prohlubují spolupráci a kolegiální v pedagogickém sboru. U rodičů stále prohlubujeme povědomí o sociálně nežádoucích jevech, o jejich prevenci a snažíme se přimět je k aktivní spolupráci se školou.

Prevence – akce za školní rok 2023/2024

Září – třídnické hodiny

- Adaptační kurz primy v Doubravě
- Sportovní kurz septimy na Máchově jezeře
- Ekologický kurz kvinty ve Slavkovském lese
- Srdíčkový den – kvinta
- Exkurze do Drážďan - sexta
- Sportovní soutěže AŠSK
- Příběh mého oblečení – výstava v muzeu – sexta, septima
- Den prevence – prima, sekunda

Říjen – třídnické hodiny

- Divadelní představení Cheb –kvinta, septima
- Sportovní soutěže AŠSK
- Exkurze do Bayreuthu – kvarta
- Slavnostní recepce v M.L. – kvinta, sexta
- Pasování žáků primy a sekundy
- Projektový týden – kvinta, sexta, septima

Listopad – třídnické hodiny

- Čtyři živly – koncert ZUŠ – sekunda
- DSD II – zkouška z německého jazyka
- Projektové dny v divadle – kvarta
- Najdi klíč ke svému potenciálu – tercie, kvarta, kvinta
- Dopravní výchova - sekunda
- Sportovní a předmětové soutěže AŠSK

Prosinec – třídnické hodiny

- Projektové dny v divadle – kvarta
- Cena rychlé módy – muzeum – seminář ZSV
- Den otevřených dveří

- Exkurze do ČNB v Praze – oktáva
- Exkurze muzeum hygieny v Drážďanech - tercie
- Vánoční besídka – celá škola
- Srdíčkový den – kvinta
- Sportovní a předmětové soutěže AŠSK
- Vánoční posezení pro zaměstnance
- Exkurze Cheb – historie města - kvinta

Leden – třídnické hodiny

- Sportovní a předmětové soutěže AŠSK

Únor – třídnické hodiny

- Lyžařský výcvik sekunda – z důvodu nedostatku sněhu se neuskutečnil
- Nabídka studia na VŠ – prezentace bývalých studentů – sexta, septima
- Nabídka studia na Škoda Auto VŠ – septima, oktáva
- Sportovní a předmětové soutěže AŠSK

Březen – třídnické hodiny

- Lyžařský výcvik Krkonoše – septima
- Sportovní a předmětové soutěže AŠSK
- Návštěva Národního muzea v Praze – septima, oktáva – seminář z dějepisu
- Zkoušky DSD I
- Divadelní představení Cheb – prima, tercie
- Den Vody - septima
- Dopravní výchova - Zdravověda – sekunda
- Maturitní ples oktávy

Duben - třídnické hodiny

- Terapie sdílením – kvinta, sexta, septima, oktáva
- Sportovní a předmětové soutěže soutěže
- Den Země – septima
- Divadelní představení Cheb – sekunda, tercie, kvarta
- Filmové dny Selb – Aš – kvinta, sexta, septima
- Exkurze septimy do ČNB Praha

Květen - třídnické hodiny

- Divadelní představení v Chebu – sekunda, kvarta, kvinta
- Kurz první pomoci – zájemci jednotlivých tříd
- Nebijme se umělé inteligence – školení učitelů
- Exkurze SOOS – sexta, septima seminář
- Exkurze do Hofu – Untreusee – sekunda
- Úniková hra Lovci pokladů – všechny třídy

Červen – třídnické hodiny

- Kurz environmentální výchovy – Český ráj – prima
- Kurz osobnostního a sociálního rozvoje – kvarta
- Divadelní představení Everest – prima - oktáva
- Majáles – celoškolská kulturní akce
- Ašlerky
- Dopravní výchova – praktická část na dopravním hřišti – sekunda
- Exkurze sekundy do muzea Cheb
- Exkurze do Techmánie Plzeň – tercie
- Exkurze ZOO Chomutov – sekunda
- Exkurze Regensburg – kvinta
- Exkurze VŠCHT v Praze – septima
- Exkurze muzeum medúz Praha – kvinta
- Exkurze sexty do Střížova
- Exkurze kvarty do Plohu
- Přednáška 70.léta v ČSSR – sexta, septima
- Exkurze po Okolí řeky Ohře – kvinta, sexta
- Tradiční posezení učitelů a hodnocení uplynulého školního roku
- Sportovní a předmětové soutěže

Práce se žáky se specifickými vzdělávacími potřebami

Byla zajištěna podpora při výuce u žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (SVP), řešily se vzniklé problémové situace. Všechny vzniklé problémy a situace byly probírány s třídními učiteli a rodiči. Žákům byli vypracovány plány pedagogické podpory.

V uplynulém školním roce byl vypracován jeden IVP pro žákyni na vozíčku. Všichni učitelé jsou s tímto plánem seznámeni. Plán byl průběžně hodnocen za 1. a 2. pololetí a rovněž diskutován s třídní učitelkou a vyučujícími daných předmětů a podle potřeby upravován.

Závěr

Cíle vytyčené preventivním programem se během školního roku 2022/2023 podařilo splnit.

Žáci získali řadu vědomostí a dovedností v oblasti sociálně patologických jevů a také zdravého životního stylu. Věřím, že naší prací přispíváme a pomáháme vytvářet pozitivní kamarádké vztahy mezi žáky. Ve všech těchto oblastech hodláme pokračovat i v příštím školním roce.

Přílohy: jsou umístěny na webu školy

Školní řád

Rizikové chování – „Co dělat když...“

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Plán postupu při řešení problémů – krizový plán